
2019

ХІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКИ В КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА АЗІЇ

---

28 лютого 2019 р.

Переяслав-Хмельницький

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»

молодіжна громадська організація
«НЕЗАЛЕЖНА АСОЦІАЦІЯ МОЛОДІ»

студентське наукове товариство історичного факультету
«КОМІТЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНОСТІ»

МАТЕРІАЛИ

XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
**«Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки
в країнах Європи та Азії»**

28 лютого 2019 р.

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

СЕКЦІЯ: ЕКОНОМІКА**Світлана Бестужева
(Харків, Україна)****СУЧАСНІ СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЕКСПОРТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ**

Розвиток світової економіки в умовах поглиблення політичних та економічних протиріч між країнами під впливом глобалізаційних процесів обумовлює необхідність зміни існуючих пріоритетів зовнішньоторговельного розвитку. На зміну узгодженій міжнародній економічній взаємодії на сьогодні приходять загострення конфронтації між країнами, яка обумовлена не тільки і не стільки політичними, скільки економічними факторами. Жорстка боротьба за світові лідерські позиції, посилення конкуренції на світових ринках, поглиблення транснаціоналізації світової економіки, боротьба за сировинні ресурси, втручання урядів багатьох країн у внутрішню економіку та зовнішньоекономічну сферу спонукає до перегляду місця держави у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності її суб'єктів. Ринкові принципи державного регулювання даної сфери у сучасних реаліях трансформувались у принципи активної державної підтримки пріоритетних експортоорієнтованих галузей національної економіки [1]. Дане твердження є особливо актуальним для української економіки, в якій на сьогодні формуються цивілізаційні підвалини для подальшого розвитку та диверсифікації.

Аналіз сучасного стану вітчизняної експортної сфери дозволив виявити значне падіння вартості товарного експорту у 2018 р. порівняно з 2013 р. на 32,2 % – з 70,0 млрд. дол. США до 47,4 млрд. дол. США – через значне скорочення експорту продукції металургійної галузі та машинобудування. На динаміку українського експорту також значною мірою вплинули дестабілізація виробництва і падіння світових цін на сировину та сировинні товари. У цілому динаміка обсягів експорту товарів у 2018 році є позитивною – темпи зростання експорту склали 109,4 %, однак темпи зростання імпорту товарів склали 115,2 %. Товарна структура вітчизняного експорту протягом останніх двох десятиліть за своїм характером є незмінно сировинною – понад 77 % експорту товарів складають продукція агропромислового комплексу, металургійної та хімічної галузей промисловості, мінеральні продукти. Частка продукції агропромислового комплексу та харчової промисловості у загальному обсязі товарного експорту країни у 2018 році склала 39,4 %, що на 1,6% менше попереднього року (у 2017 р. – 41 %) та майже вдвічі перевищує її частку в експорті 2013 року. З іншого боку, частка продукції металургії в експорті за той самий період зменшилася з понад 30,0 % до 24,6 % через значне коливання світових цін на сталь і військову та економічну агресію Російської Федерації, яка була найбільшим імпортером продукції української металургії [2].

Покажемо, на думку автора, є практична відсутність у структурі вітчизняного експорту продукції високотехнологічних галузей, що, безперечно, створює значні перешкоди для активного включення вітчизняних підприємств до глобальних ланцюгів доданої вартості.

Враховуючи вище означені проблеми у товарній та географічній (необхідність зміни регіональних пріоритетів у контексті євроінтеграційного спрямування національного економічного розвитку) складовій експорту України, сучасна державна експортна політика повинна бути спрямована на створення необхідних для його диверсифікації умов та підвищення рівня міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Як основний стратегічний документ у 2017 році за Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1017-р від 27 грудня 2017 року була ухвалена Експортна стратегія України ("дорожня карта" стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки. На рис. 1 наведено комплексне авторське бачення Експортної стратегії України ("дорожньої карти" стратегічного розвитку торгівлі) на 2017-2021 роки.

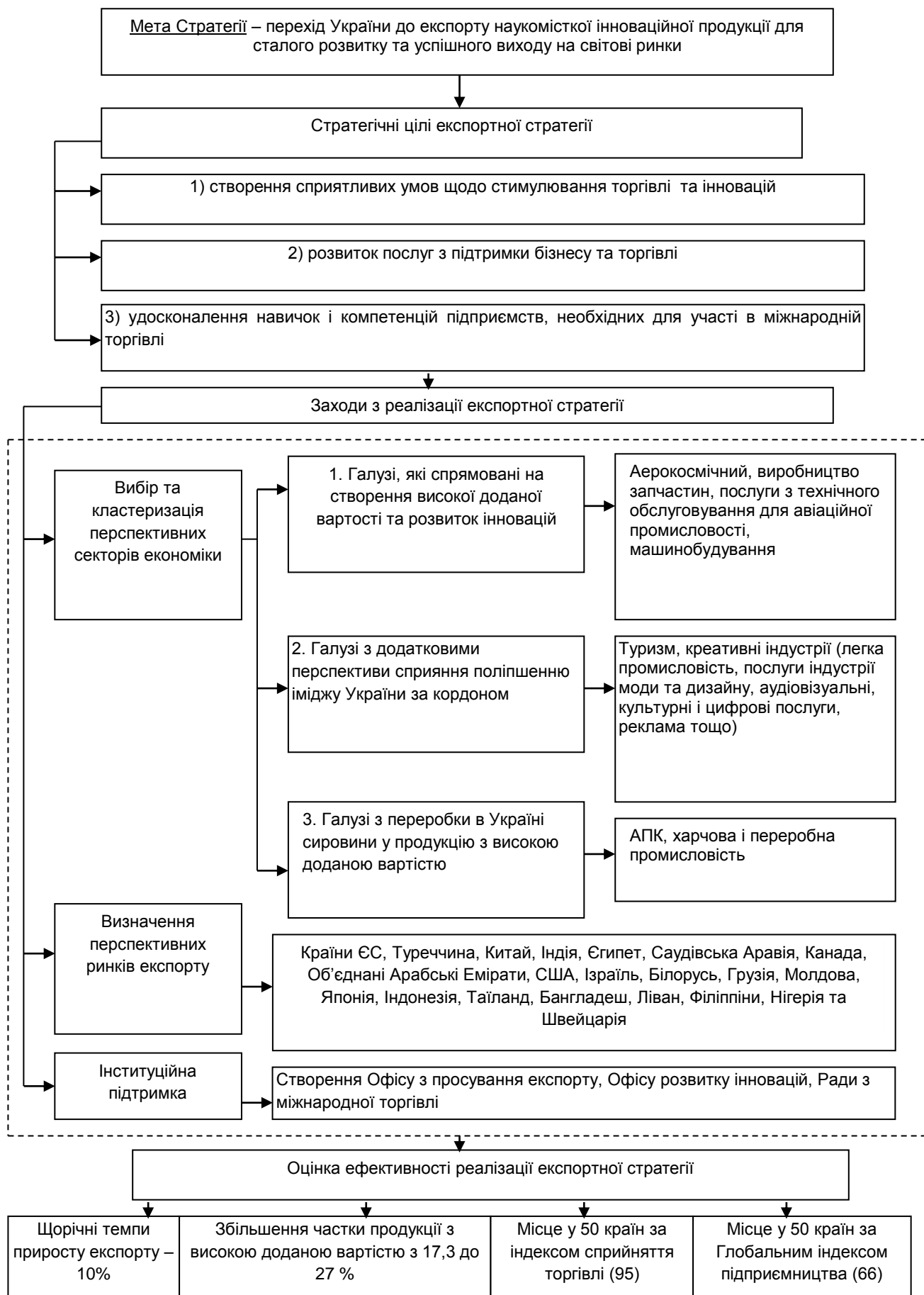

Рис. 1. Цілі та завдання з реалізації експортної стратегії 2017-2020 рр.

Відповідно метою цієї стратегії є перехід України до експорту наукомісткої інноваційної продукції для сталого розвитку та успішного виходу на світові ринки.

Як основні стратегічні завдання визначаються такі:

- 1) створення сприятливих умов для стимулювання торговельної та інноваційної діяльності для диверсифікації експорту;
- 2) розробку заходів щодо розвитку послуг з підтримки бізнесу, що сприятимуть розвитку малого та середнього бізнесу;
- 3) підвищення рівня бізнес-грамотності вітчизняних суб'єктів господарської діяльності для здійснення міжнародних економічних операцій та забезпечення стійких конкурентних позицій на світових ринках [5].

Для стимулювання та підтримки вітчизняних експортерів у організації експортної діяльності в Україні були створені Офіс з просування експорту при Міністерстві економічного розвитку та торгівлі, Офіс розвитку інновацій та Раду з міжнародної торгівлі. Передбачається, що саме Рада з міжнародної торгівлі здійснюватиме координацію впровадження "дорожньої карти" [5].

Ефективна реалізація експортної стратегії України не можлива без відповідної фінансової підтримки національних виробників, яка повинна забезпечуватись шляхом формування державних фінансових механізмів. В якості такої підтримки, як зазначено в стратегії, є створення Експортно-кредитного агентства, правовою основою для функціонування якого є прийнятий Закон України "Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорт" № 1792-VIII від 20 грудня 2016 р. [4].

Автором зазначається, що подібний законодавчий документ вже приймався Верховною Радою України у 2012 році, але не був підписаний Президентом України. Але сучасні реалії розвитку міжнародного бізнесу та проблеми, з якими стикаються українські експортери на світових ринках, обґрунтовують необхідність державної підтримки експортної сфери. Досвід розвинених країн показує, що створення відповідних інституційних структур на державному рівні стимулюватиме національний експорт, створюючи умови для значного зниження ризиків та прискорення здійснення зовнішньоекономічних операцій.

7 лютого 2018 року Кабінет Міністрів України за ініціативи Міністерства економічного розвитку та торгівлі прийняв рішення про створення Експортно-кредитного агентства та затвердив його установчі документи. Агентство буде діяти у формі приватного акціонерного товариства (ПрАТ). Кількість акцій у першому випуску становитиме 200 000 штук. Статутний капітал ЕКА становитиме 200 млн грн і забезпечуватиметься з коштів державного бюджету [3]. Відповідно в якості основних напрямів державної підтримки експортної діяльності визначено:

- 1) впровадження програм кредитної підтримки українських експортерів з державного бюджету через уповноважені банки;
- 2) здійснення ЕКА операцій із страхування експортних кредитів, прямих інвестицій з України та зовнішньоекономічних договорів (контрактів) від комерційних та некомерційних ризиків, перестраховання та надання гарантій;
- 3) часткову компенсація відсоткової ставки за експортними кредитами, яка надається залежно від різниці кредитних ставок у країні експортера та країні покупця;
- 4) надання ЕКА кредитів з державного бюджету для виплати страхових відшкодувань за договорами страхування експортних кредитів, інвестицій та зовнішньоекономічними договорами (контрактами) від комерційних та некомерційних ризиків;
- 5) надання державних гарантій для забезпечення виконання боргових зобов'язань ЕКА [4].

На особливу увагу заслуговує питання визначення стратегічно важливих галузей експорту України, які отримуватимуть державну підтримку з боку Експортно-кредитного агентства. Так, при здійсненні своєї основної діяльності ЕКА підтримує експорт робіт, послуг українського походження, а також товарів переробної промисловості за такими групами згідно з УКТ ЗЕД:

Група 16. Готові харчові продукти з м'яса, риби або ракоподібних, молюсків або інших водяних безхребетних.

Група 19. Готові продукти із зерна зернових культур, борошна, крохмалю або молока; борошняні кондитерські вироби.

Група 20. Продукти переробки овочів, плодів або інших частин рослин.

Група 21. Різні харчові продукти.

Група 30. Фармацевтична продукція.

Група 61. Одяг та додаткові речі до одягу, трикотажні.

Група 62. Одяг та додаткові речі до одягу, текстильні, крім трикотажних.

Група 64. Взуття, гетри та аналогічні вироби; їх частини.

Група 84. Реактори ядерні, котли, машини, обладнання і механічні пристрої; їх частини.

Група 85. Електричні машини, обладнання та їх частини; апаратура для запису або відтворення звуку; телевізійна апаратура для запису та відтворення зображення і звуку, їх частини та приладдя.

Група 86. залізничні локомотиви або моторні вагони трамвая, рухомий склад та їх частини; шляхове обладнання та пристрої для залізниць або трамвайних колій та їх частини; механічне (у тому числі електромеханічне) сигналізаційне обладнання всіх видів.

Група 87. Засоби наземного транспорту, крім залізничного або трамвайного рухомого складу, їх частини та обладнання.

Група 88. Літальні апарати, космічні апарати та їх частини.

Група 89. Судна, човни та інші плавучі засоби.

Група 90. Прилади та апарати оптичні, фотографічні, кінематографічні, контрольні, вимірювальні, прецизійні; медичні або хірургічні; їх частини та приладдя.

Група 94. Меблі; постільні речі, матраци, матрацні основи, диванні подушки та аналогічні набивні речі меблів, світильники та освітлювальні прилади, в іншому місці не зазначені; світлові покажчики, табло та подібні вироби; збірні будівельні конструкції [4].

Отже, сучасні реалії розвитку міжнародного економічного співробітництва неухильно доводять необхідність та доцільність активного державного регулювання даної сфери через формування ефективних механізмів державної підтримки національних виробників, діяльність яких має стратегічно важливе значення для національного економічного розвитку.

Література:

1. Бестужева С. В. Міжнародна економічна діяльність України: навчальний посіб. / С. В. Бестужева. – Х.: Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 266 с.
2. Офіційний сайт Державного комітету статистики. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: <http://me.gov.ua>
4. Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту: Закон України № 1792-VIII від 20 грудня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про схвалення Експортної стратегії України (“дорожньої карти” стратегічного розвитку торгівлі) на 2017–2021 роки: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 1017-р від 27 грудня 2017 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>.

Оксана Гоженко
(Мирогоща, Україна)

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОЇ РЕФОРМИ

Земельна реформа яка відбувається в Україні має сприяти забезпеченню якісно нового стану використання земель суб'єктами підприємництва у сільському господарстві Вона є одним із пріоритетних напрямів “Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства й сільських територій в Україні на 2015–2020 роки”, “Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року”, затверджених Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2017 р. № 275-р. Головною метою земельної реформи є створення повноцінного ринку земель сільськогосподарського призначення, удосконалення ринку оренди землі, забезпечення відкритої і прозорої оренди державних і комунальних земель, вдосконалення кадастрово-реєстраційної системи.

В ході формування ефективної організаційно-економічної системи використання земель зроблено чимало помилок та упущень. Недостатньо приділена увага питанням збереження та підвищення родючості землі, як основи економічної ефективності її використання.

Варто зазначити, що реформування земельних відносин, зміна форм власності й господарювання на землі не привели до поліпшення використання земель, суттєвого підвищення їх економічної ефективності. Сама тільки форма власності на землю (державна, комунальна та приватна) не може гарантувати захисту земель від руйнівних процесів, якщо ці питання не регулює держава, а навпаки, існує тенденція нерационального використання земель та відхилення від обов'язкової системи сівозмін [9]. Чому? Тому, що не врегульований ринок землі. Закономірно, що ніхто не займається відновленням родючості землі. Адже якщо ти не впевнений, що завтра працюватимеш на цій землі, то який сенс інвестувати гроші? Простіше засіяти рапс чи соняшник, які виснажують землю. І показник родючості земель падає.

Економічна ефективність це максимальне виробництво продукції, яке необхідне суспільству, за найменших витрат праці та ресурсів на її одиницю [3]. Економічна ефективність землекористування характеризується рівнем виробництва сільськогосподарської продукції — чим більше обсяг виробленої продукції при одночасному зниженні витрат праці й коштів, тим вище економічна ефективність землекористування [2].

Відомо, що економічну ефективність використання земельних ресурсів проводять за системою натуральних і вартісних показників. Натуральні показники характеризують: урожайність окремих сільськогосподарських культур; обсяг виробництва окремих видів продукції тваринництва на 100 га (1 га) відповідних земельних угідь. Ці показники важливі, однак за допомогою них неможливо визначити окупність витрат, пов'язаних із виробництвом і збутом продукції. Вартісні показники дають змогу визначити: рівень виробництва валової продукції у зіставних цінах; суму чистого доходу і прибутку на 100 га відповідних земельних угідь; коефіцієнт землевіддачі (відношення вартості валової продукції сільського господарства до витрат на її виробництво).